

Framtidsbild höga temperaturer

Sju framtidsbilder har tagits fram, där var och en illustrerar en av de sju prioriterade utmaningarna i den nationella klimatanpassningsstrategin.

Framtidsbilderna bygger bland annat på sju digitala möten med experter från myndigheter, universitet och forskningsinstitut, näringsliv och civilsamhälle som genomfördes i början av 2021. Mötena arrangerades av IVL Svenska Miljöinstitutet i uppdrag av, och tillsammans med, Expertrådet för klimatanpassning och dess sekretariat. Syftet med mötena var att skapa idéer kring hur kombinationer av olika typer av anpassningslösningar kan öka beredskapen hos det svenska samhället inför ett förändrat klimat med ett tidsperspektiv på 30–50 år fram i tiden.

Markeringen på kartan motsvarar den region som deltagarna utgick ifrån i sina diskussioner.

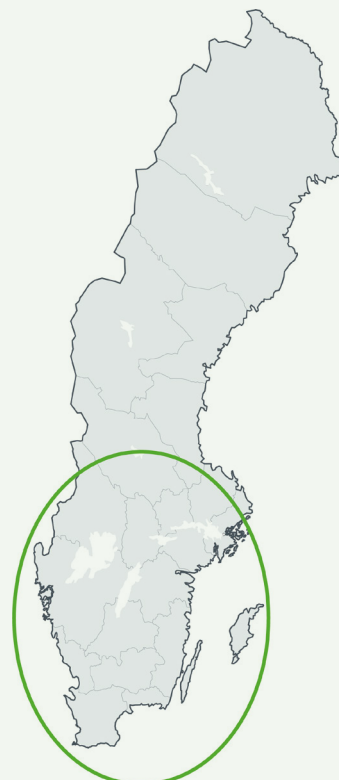
Höga temperaturer som innebär risker för hälsa och välbefinnande för människor och djur: Hur kan en större stad i södra Sverige öka resiliensen mot framtidens värmeböljor?

Sedan slutet av 2010-talet har problem med höga temperaturer och ofta förekommande intensiva värmeböljor blivit allt vanligare i stadsmiljön. Detta har föranlett kommunen att successivt satsa på att öka stadens resiliens mot värme och att specifikt skydda sårbara grupper. Åtgärder har införts på tre olika nivåer: dels att på olika vis minska den urbana värmeö-effekten som orsakas av att stadens sten- och betongmiljöer bidrar till markant ökade temperaturer lokalt, dels att hålla inomhustemperaturer inom gängse gränsvärden i kommersiella fastigheter, i boende- och vårdinrättningsfastigheter samt inom kollektivtrafiken, och dels att genom olika förebyggande åtgärder minska hälsorisker men också bygga beredskap för ett ökat behov av både akutvård och tillsyn under intensiva värmeböljor.

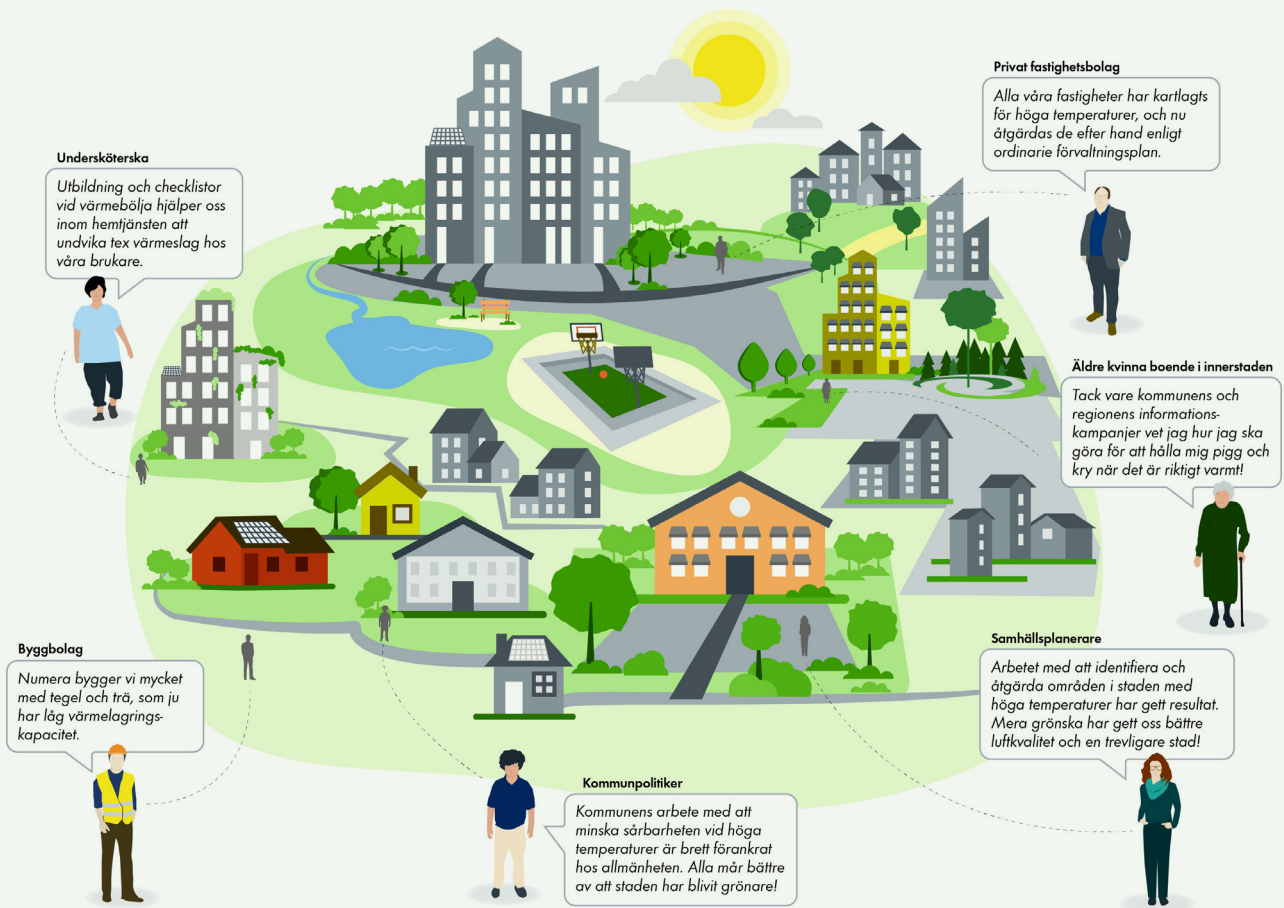
Staden har fått allt mer grönska. Stadsträd har planterats där det är möjligt. På grund av platsbrist i citykärnan har inte nya parker kunnat anläggas utan istället har man planterat på mindre ytor som bakgårdar, lekplatser, skolgårdar och även tak. Icke-allergiframkallande vegetation har prioriterats. Regionala regler har antagits om att upp till halva takytan på nya kommersiella byggnader ska täckas antingen av växtlighet eller solpaneler.

En bred samverkan mellan kommunens förvaltningar, bolag och privata fastighetsägare har varit nödvändig för att kontrollera inomhustemperaturer. Fokus har legat dels på olika typer av solavskärmning samt på placeringen av nya byggnader, dels på avkylande system och ventilation. I vissa delar av staden kan fastigheterna på sommaren koppla om från fjärrvärme till fjärrkyla.

Kunskapen om hur man ska skydda sig under en värmebölja är numera god hos både allmänheten, hos sårbara grupper och deras anhöriga. Information har återkommande gått ut via massmedia, genom riktad info, samt via hälso- och sjukvården. Utbildning av vård- och omsorgspersonal har prioriterats i regionen. Kommunerna, privata arbetsgivare och regionerna ansvarar för ökad beredskap inför värmeböljor. För riskyrken, det vill säga yrkesgrupper som måste bära skyddsutrustning utomhus ansvarar arbetsgivarna för att materialen är svalkande sommartid. SMHI ger varningar i god tid inför en hotande värmebölja.

Vägen hit har inte bara varit enkel och det kvarstår fortfarande en del problem att hantera, framför allt vad gäller ansvar och finansiering, samt energiåtgång. Diskussionerna har bland annat rört uppdelningen av ansvar och kostnad för investeringar och underhåll mellan den kommunala och privata sektorn. Ökad energiåtgång för avkylande system i fastigheter är ett annat problem som delvis kunnat balanseras av den ökade lokala användningen av solpaneler och den nationella satsningen på allt mer förnybar energi. Positivt är att ökad grönska i staden har visat sig inte bara minska utomhustemperaturerna utan har också lokalt bidragit till snabbare vattenavrinning efter kraftiga regn, förbättrad luftkvalitet och ökat välbefinnande hos befolkningen.

För mer utskriftsvänlig version, se bilaga 3 *Framtidsbilder*.